

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

4 februari 2003

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Christian Van Eyken –

**betreffende de goedkeuring door het Vlaams Parlement van de raamovereenkomst
van de Raad van Europa voor de bescherming van de nationale minderheden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken
uitgebracht door de heer Dirk Holemans**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden :

de heer Ludwig Caluwé, mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Mark Van der Poorten, mevrouw Mieke Van Hecke ;
de heren André Denys, Guy Sols, Francis Vermeiren, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Joris Van Hauthem, Karim Van Overmeire ;

de heren Norbert De Batselier, Leo Peeters ;

de heer Dirk Holemans ;

de heer Herman Lauwers.

Plaatsvervangers :

de heren Boudewijn Laloo, Luc Van den Brande, Eric Van Rompuy, Jan Verfaillie ;

de heren Louis Bril, Frans De Cock, Karel De Gucht, Gilbert Van Baelen ;

de heren Herman De Reuse, Felix Strackx, Miel Verrijken ;

de heren Gilbert Bossuyt, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Geysels ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Zie :

1453 (2002-2003)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Christian Van Eyken	4
II. Bespreking	5
III. Stemming	6

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Ambtenarenzaken besprak op 7 januari 2003 het voorstel van resolutie betreffende de goedkeuring door het Vlaams Parlement van de raamovereenkomst van de Raad van Europa voor de bescherming van de nationale minderheden.

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Christian Van Eyken

De heer *Christian Van Eyken* verklaart dat het voorstel van resolutie beoogt uitvoering te geven aan een afspraak die dateert van het Lambermontakkoord. Toen werd overeengekomen om de raamovereenkomst van de Raad van Europa voor de bescherming van de nationale minderheden te ondertekenen. Gezien hun belangrijke bevoegdheden, is het belangrijk dat ook de gemeenschappen en gewesten de minderheden op hun grondgebied beschermen.

Op 26 september 2002 heeft de parlementaire vergadering van de Raad van Europa met een grote meerderheid van de aanwezigen resolutie 1310 betreffende de bescherming van de minderheden in België goedgekeurd. Die resolutie concretiseert het verslag van mevrouw Nabholz-Haidegger over hetzelfde onderwerp, dat grondig werd onderzocht door de Commissie Juridische Zaken en Mensenrechten van de Raad van Europa.

In punt 20.1 van de resolutie beveelt de Raad aan België en zijn bevoegde wetgevende vergaderingen, ook die van de gemeenschappen en de gewesten, aan om de raamovereenkomst zonder verwijl te ondertekenen. Daarbij moet men erover waken dat alle minderheden zoals ze door de Raad zijn omschreven, ook als dusdanig worden erkend, zowel op het niveau van de Staat als op gewestelijk niveau. Tevens wordt gevraagd hierbij geen voorbehoud te formuleren dat onverenigbaar is met de inhoud van de raamovereenkomst.

Op voorstel van de commissie die in Europa instaat voor het behoud van de democratie, de zogenaamde Commissie van Venetië, beschouwt de Raad van Europa de volgende bevolkingsgroepen in België als minderheden in het kader van de raamovereenkomst : op federaal niveau de Duitstalige gemeenschap, en op gewestelijk niveau de Franstaligen die in het Nederlandstalig of het Duitstalig landsgedeelte wonen, en de Nederlandstaligen en Duitstaligen die in het Franstalig lands-

gedeelte wonen. Dat staat in punt 18 van de resolutie.

Volgens de Raad van Europa is een ‘minderheid’ een groep personen in een staat die :

- op het grondgebied van die staat verblijven en er de inwoners van zijn ;
- oude, solide en duurzame banden hebben met de Staat ;
- specifieke etnische, culturele, religieuze of taalkarakteristieken vertegenwoordigen ;
- voldoende representatief zijn, hoewel minder talrijk dan de rest van de inwoners van die staat of een gewest van die staat ;
- gedreven zijn door de wil om samen hun cultuur, hun tradities, hun religie of hun taal levendig te houden.

Met betrekking tot de minderheden in België is de Commissie van Venetië tot de volgende conclusie gekomen : bij decentralisatie van de macht is het onvermijdelijk dat de wetten en beslissingen die gelden voor de personen behorend tot een minderheid, niet meer tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren, maar tot de gedecentraliseerde entiteiten. Het zijn dan de gedecentraliseerde overheden die moeten waken over het respecteren van de internationale verdragen en overeenkomsten.

De bescherming van personen die een nationale minderheid vormen, maakt onlosmakelijk deel uit van de bescherming van de rechten van de mens. De ondertekening van de raamovereenkomst voor de bescherming van de nationale minderheden maakt daarom sinds enkele jaren deel uit van de voorwaarden waaraan een land moet voldoen om lid te kunnen worden van de Raad van Europa. Het is dus de plicht van de stichtende lidstaten om het goede voorbeeld te geven.

De Raad van Europa heeft in haar resolutie ook gepleit voor de eerbiediging, door alle betrokken partijen, van beslissingen van rechtbanken en van instanties opgericht voor het oplossen van conflicten, zoals de Vaste Commissie voor Taaltoezicht en de adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Tevens wordt verwezen naar het arrest van het Europees Hof van de Rechten van de Mens van 23 juli 1968, dat toelaat om kinderen in te schrijven in een Franstalige basisschool in de faciliteitengemeenten, zelfs indien zij er niet wonen.

Dat is niet de enige discriminatie ten opzichte van de Franstaligen in de rand rond Brussel. In de bibliotheken moet 75 percent van de boeken Nederlandstalig zijn om van een subsidie te genieten. Culturele en sportactiviteiten worden niet gesubsidieerd. De Vlaamse decreten voorzien niet in subsidies aan Franstalige verenigingen.

Nochtans is de Franstalige minderheid in de rand wel degelijk historisch gegroeid. Reeds in 1932, ten tijde van de eerste taalwetten, bestonden er grote concentraties van Franstaligen rond Brussel. Nu zeggen dat deze mensen geen historische achtergrond hebben in Vlaanderen is dus onzin.

De raamovereenkomst is eigenlijk een gemengd verdrag, en betreft dus zowel federale als gewestelijke materies. Het is dan ook de samenwerkingsovereenkomst van 8 maart 1994 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, over de nadere maatregelen voor het sluiten van gemengde verdragen, dat de te volgen procedure bepaalt.

De raamovereenkomst is het eerste multilateraal en juridisch bindend instrument, gewijd aan de bescherming van de minderheden, en werd voor de Belgische Staat ondertekend door de minister van Buitenlandse Zaken op 31 juli 2001. Indien België echter het bij de ondertekening gemaakte voorbehoud wil bevestigen bij de bekrachtiging, kan dat beschouwd worden als een inbreuk op het Verdrag van Wenen, dat de Staten verbiedt voorbehouden te formuleren waardoor een verdrag zijn voorwerp en doel zou verliezen.

Overeenkomstig artikel 9 van het samenwerkingsakkoord moeten de verschillende betrokken Raden hun instemming geven aan de raamovereenkomst, met het oog op de bekrachtiging ervan. Artikel 11 van het samenwerkingsakkoord bepaalt dat de diverse bij het gemengde verdrag betrokken overheden zich maximaal zullen inzetten voor een tijdige instemming door hun Parlement of hun Raad.

Het is dan ook belangrijk dat de Vlaamse regering, die geacht wordt de resoluties van internationale instanties na te leven, onverwijld een ontwerp van decreet indient, teneinde de goedkeuring van het Vlaams Parlement te bekomen. Dat is de bedoeling van het voorstel van resolutie.

II. Bespreking

De heer *André Denys* verklaart dat zijn fractie haar standpunt, dat niet overeenstemt met het voorliggende voorstel, niet zal wijzigen.

De heren *Norbert De Batselier* en *Herman Lauwers* sluiten zich daarbij aan. Ook zij zullen het voorstel van resolutie van de heer Van Eyken niet goedkeuren.

Volgens de heer *Luc Van den Brande* moet men waakzaam blijven. In de Raad van Europa hebben alle Vlaamse vertegenwoordigers hetzelfde standpunt verdedigd. Desalniettemin heeft de Raad de resolutie Nabholz-Haidegger goedgekeurd. Die resolutie afdoen als zijnde onbelangrijk, is totaal fout. Men moet immers beseffen dat de Raad van Europa ook heeft beslist om de opvolging van de overeenkomsten die door de 44 lidstaten werden ondertekend te controleren, en zich daarbij niet te beperken tot de formele vaststelling van wie iets heeft ondertekend of niet, maar ook na te gaan welke inhoudelijke opvolging en invulling men eraan heeft gegeven.

Wanneer men van nieuwe kandidaat-lidstaten uit Centraal- en Oost-Europa verwacht dat zij toetreden tot de verdragen en overeenkomsten die de andere landen al hebben goedgekeurd, kan men geen twee logica's hanteren. Daarom stelt onder meer het Monitoring Committee dat ook de oorspronkelijke lidstaten van de Raad van Europa de goedgekeurde overeenkomsten moeten uitvoeren. Die stelling als onbelangrijk afwijzen, zou België en Vlaanderen zuur kunnen opbreken.

Dat neemt niet weg dat men moet vasthouden aan het standpunt van de Vlaamse regering van 23 juli 1997, waarbij de huidige regering zich trouwens heeft aangesloten. In de motie van aanbeveling die werd goedgekeurd op 27 maart 2002 wordt dit alles nog eens bevestigd. Volgens het standpunt van 1997 kunnen alleen de Duitstaligen als nationale minderheid worden beschouwd, en kan er geen sprake zijn van regionale minderheden. De Vlaamse regering moet dan ook haar politieke verantwoordelijkheid nemen : rekening houdend met het referentiekader van de resolutie Nabholz-Haidegger, is het uitgesloten dat tot ratificatie wordt overgegaan. Daarover is men het eens. Volgens de CD&V-fractie mag de raamovereenkomst zelfs niet voor ratificatie worden voorgelegd.

De Franstaligen moeten maar eens kiezen : ofwel behouden zij de in de Grondwet en bijzondere wetten ingeschreven waarborgen, die overigens veel verder gaan dan de raamovereenkomst over de rechten van de minderheden, ofwel vervallen die waarborgen en kunnen zij zich steunen op voornoemde raamovereenkomst. Men kan echter niet de beide nastreven. Dat zou niet alleen een overmatige bescherming van een minderheid meebrengen, maar ook ingaan tegen de geest en de filosofie van het respect voor minderheden, zoals dat in België wordt toegepast.

De heer *Christian Van Eyken* beseft dat hij de andere commissieleden niet zal kunnen overtuigen om over te gaan tot de ratificatie van de raamovereenkomst. Hij benadrukt echter dat men, met het oog op verdere stappen in de staatsvorming, bij de Franstaligen de bereidheid zal moeten creëren om daarover te onderhandelen. Indien het Vlaams Parlement echter blijft weigeren om de raamovereenkomst te ratificeren, zullen sommige Franstaligen zich bedrogen voelen. Zij hadden bij de Lambermontonderhandelingen immers van de Vlamingen bedongen dat zij zouden overgaan tot de ondertekening en de ratificatie van de raamovereenkomst.

De *minister-president* antwoordt dat dit engagement slechts werd aangegaan, op voorwaarde dat men het in de Interministeriële Conferentie voor Buitenlandse Betrekkingen eens zou worden over een definitie van het begrip 'nationale minderheid'. Zonder een consensus daarover, kan er geen sprake zijn van een ratificatie. Daarover is men steeds duidelijk geweest.

Volgens de heer *Christian Van Eyken* heeft de Commissie van Venetië, die een neutrale instantie is en instaat voor de uitvoering van de raamovereenkomst, ondertussen een definitie vastgelegd. De Vlaamse en Franse Gemeenschap zullen zelf nooit tot een vergelijk komen over een definitie. Daarom is het een goede zaak dat een internationale instantie daarbij kan helpen. De definitie van de Commissie van Venetië vormt dan ook een goed uitgangspunt voor een verdere discussie in de Interministeriële Conferentie.

III. Stemming

Het voorstel van resolutie betreffende de goedkeuring door het Vlaams Parlement van de raamovereenkomst van de Raad van Europa voor de bescherming van de nationale minderheden wordt unaniem verworpen met 10 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Dirk HOLEMANS

Norbert DE BATSELIER